

Előfizetési árak:
 Egész évre 10.— frt
 Félévre 5.—
 Negyedévre 2.50
 Egy hónapra 1.—
 Egyes szám 4 kr.
 Megjelenik minden-
 nap, vasárnap kivé-
 tével.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜPÁRT KÖZLÖNYE

**Szerkesztőség és
 kiadóhivatal:**
 Főpiac, a város-
 házzal szemben.
Hirdetések:
 Egy hasábos postá-
 sronként 5 krajával
 számítanak.

Fuziós gondolatok.

Budapest, június 10.

Mindjobban kiviláglik, hogy alaposan tévedtek, akik a tisztképzésre vonatkozó katonai javaslatok benyújtásában az Apponyiékkel való fuzió előszelét vélték kiérezhetni. Nyilvánvaló, hogy erre a fuzióra az összes számbajövő faktorok közül senki komolyan nem törekszik, senki „mértékadó” azt komolyan nem óhajtja. De kétségtelenné vált egyúttal az is, hogy ez a fuzió sem a hazának, sem a parlamentarizmusnak nem válnék hasznára.

A leszerelt nemzeti pártnak egyik skartba tett korifeusa, Kovács Albert, egy elterjedt ellenzéki lapban maga is elég tisztán és világosan fejtegeti, hogy az országnak a fuzióra szüksége nincsen. Hanem igenis szüksége van — írja Kovács ur — külön mindakét kiegyezési pártra, melyeket sokan össze szeretnének fuzionálni. Álljon továbbra is egymással szemben a szabadelvű párt és Apponyi pártja, mely Kovács Albert ur szerint most már annyira kormányképesé vált, hogy létesülhet a parlamenti váltógazdaság és ő felsége bátran megbizhatja a kormányalakítással.

Mit? Hát nincs Magyarországnak alkotmányos kormánya?

Nincs alkotmányos többsége? Nincs a többségnek vezére, melyben úgy a korona, mint a nemzet zöme megbizik? Vagy vannak akár a pártválságnak, akár a kormánykrízisnek legesekélyebb nyomai is? Vagy Ferencz József király ő felsége hirtelenül megszünt volna a legalkotmányosabb uralkodónak lenni? A katonai javaslatokat csakugyan azért fogadta volna el, hogy Apponyinak, aki mögött ma az országban még alig áll valaki, aranyhidat építsen? Tévednek az urak, vagy pedig másokat akarnak megtéveszteni. Az igazság csak annyi, hogy a tisztképzésre vonatkozó javaslatokat katonai és nemzeti komoly motívumokból fogadta el ő felsége a Bánffy-kormány előterjesztésére. Fejérváry báró azokat már évek óta készítette elő: már azóta, amikor még Apponyi gróf a maga saját külön nemzeti aspirációinak valamelyes konkrét formáján tételődött. A Bánffy-kormány minden nehézség nélkül ki tudta vinni a reformokat, melyeknek — a mai, Apponyi javaslatától lényegesen elütő és azokat nemzeti értékben felülmúló alakjukban — ezélszerű és üdvös voltáról a korona meggyőződött. Apponyira vagy a fuzióra e közben senki a döntő körök közül nem gondolt. Ő — ha jónak látja

bármikor beolvadhat a szabadelvű pártba, de ennek az országos nagy pártnak semmiféle érdeke sem kívánja, hogy a nemzeti pártnak nevezett leszerelt kissebbséggel, mint „egyenlő értékű parlamenti exporttal,” egyesüljön. A míg a szabadelvű kormány és pártja ő felségének és a nemzet tulnyomó többségének bizalmát bírja, addig, de még azon túl is, mindenféle fuziós eszme nem egyéb, mint legfőlegb egynehány oly nemzeti párti matadornak jámbor óhajta, a kik megunták az ellenzék sanyaru kenyerét.

Egy Apponyi párti korifeus visszautasítja a fuziót, melylyel senki meg nem kínálta őket. Jó. A szabadelvű többség a legesekélyebb keserűség nélkül tudomásul veheti ezt és nyugodtan nézheti, hogyan próbálkozik az alig három tucatos nemzeti párt — a parlamenti váltógazdaság létrehozásával.

Országgyűlés.

Budapest, június 11.

A képviselőház ma folytatta a bűnvádi perrendtartás életbeléptetéséről szóló törvényjavaslat általános megvitatását. A javaslat ellen feliratkozott szónokok közül ma hárman: *Sturman György*, *Marjay Péter* és *Visontai Soma* mondták el beszédeiket. Ez utóbbi két óras beszédében főképpen azt

T Á R C Z A.

A gyóntatószék

avagy

egy kérdés a debreczeni nőkhöz.

Ma délelőtt így szólt hozzám a szerkesztő:

Kedves barátom, én magát nem használhatom. Ha újdonsággért küldöm, akkor beül a söresarnokba s ott irkálja meg a híreket a maga esze után, — ha elküldöm végtárgyalásra, ott belekiabál a védőügyvéd beszédébe, míg ki nem kergetik s aztán hamis ítéletet ad be nekünk, — ha közgyűlésre küldöm, ott elalszik s azt a hírt hozza, hogy a közgyűlés simán folyt le, minden pont kedvezően intéztett el, a végén összecsókolódtak s elmentek sörözni az Angol királynőbe, holott másnap halom, hogy a közgyűlés nagyon zajos volt, az elnök a falhoz vágta a csengettyűt s az oppositio eltepte a jegyzőkönyvet. — Pünkösöd előtt kiküldtem magát a nádudvari zendüléshez. Kért nyolcz forintot költségre, megadtam. Akkor mit tett. Beült kaláberezni az Arany sasba, azután aludt másnap délutánig, Persze, tudósítása nyomán azt közöltük, hogy Nádudvaron nem történt semmi; három részeg ember járt

ott, azokat vízzel meglocsolták, a csendőrök pedig a menyecskek kedvéért jelentek meg ott, tánczolni s mézeskalács sziveket osztogattak a lányoknak. Nézze barátom, beláthatja, hogy ezek után magára nem számíthatok. Azért is . . .

— Megálljon Szerkesztő Úr! A cselekményeket nem tagadom, de azokat községünk érdekében követtem el. Mert nyilvánvaló, hogy előnyösebb ha én alszom el a közgyűlésen, mint a közönség a tudósításon. A nádudvari vérengzéssel sem volna helyes az olvasók hangulatát megzavarni. Ha hamis ítéletet hozok, az érthető; nem szabad felebarátainkat hozzá szoktatni a kárörömhöz. Azért az ítéletet úgy módosítom, hogy mindkét fél megelégedésére szolgáljon s a közönség kedvet kapjon a pereskedéshez. S az sem áll, hogy alhíreket adok be. Tessék, itt van a mai porció, melyikre lehet ráfogni, hogy nem igaz!

A szerkesztő elvette a kéziratot s olvasta.

A városi közgyűlés 240.000 frtot szavazott meg a vízvezeték első költségeire. (Na ez igaz, mormogta reá) Debreczen az egyetlen magyar város, a hol az ember káromkodást sohasem hall. (Ez is igaz.) Roszakaratu idegenek azt állítják, hogy a *kis templom óramutatói* forditva vannak felrakva, a nagy mutatja az

órákat, a kiesi a negyedeket. Ez nem áll. Bárki meggyőződhetik róla, hogy az aljas ráfogás. (Ebben is igaza van.) — Egész Hajdumegyében hat hét óta *rettegetes szárazság* uralkodik. A nép kétségbe van esve; imádságok mondatnak egy kis esőért s a községekben egész nap harangoznak, hogy a szárazság szűnjék meg. (Ezt sem lehet tagadni.) A mészárosok tekintettel arra, hogy a piaczi árúk amúgy sem nagyon olesók, a marhahús árát 66 százalékkal lejjebb szállították s egymást kötelezték, hogy csak az nap vágott marhát mérnek ki, még pedig a csont teljes kizárásával. (Igen, ezt én is tudom.) A város minden utcájában lázasan folyó *csatornázási munkálatok* miatt a közlekedés nagyban korlátozva van. Különösen a koesi forgalmat akadályozzák a felhalmozott óriási mennyiségű, másfélmilliót érő betoncsövek. (Hjah! ezen nem lehet segíteni).

— No látja szerkesztő ur, egyetlen hamis hírt nem csempészek be. En árthatlanul üldöztetem. En már torkig vagyok

— Igen sörrel.

— Nem mind arany, a mi fénylik.

— Mit akar ezzel mondani.

— Semmit, ez csak szójárás nálam.

Hozasson egy pohár sört!

— Ez is szójárás magánál?

igyekezett bizonyítani, hogy az életbeléptési javaslat 16-ik szakasza a bűnvádi perrendtartás elveivel ellentétes, s így törvényerőre nem is emelkedhetik.

Erdély Sándor igazságügyminiszter nyomban felállott és rámutatott Visontai beszédének néhány vaskosabb tévedésére. Az az állítás, hogy a büntető perrendtartás bármely intézkedése a sajtóügyeket esküdtszék elé utalja, teljesen téves; mert a bűnvádi perrendtartás a bírói hatáskörrel egyáltalán nem határoz. Hasonlóan alaptalanok azok a kifogások is, melyeket Visontai a konnexió ellen felhozott.

Visontai Soma személyes kérdésben szólalt még fel, mire a miniszter válaszolt. Ezután a Ház a vita folytatását holnapra halasztotta.

A főrendiház ma délelőtt szintén tartott ülést. Az ülés elején az elnök bejelentette, hogy a király köszönését nyilvánította főrendiháznak, az alençoni hercegnő elhunytja alkalmából kifejezett részvényt nyilatkozta. A napirend előtt még egy interpelláció is volt: Vécsey József b. interpellálta meg a belügyminisztert az alföldi munkászavargások tárgyában.

Nagyobb vita volt az *egyetemi telekvásárlásokról* szóló törvényjavaslatnál, a hol Zichy Nándor gr. és Vécsey József báró ragadták meg az alkalmat, hogy a budapesti tudomány egyetemmel szemben foglalt ösmeretes rideg felekezeti álláspontjukat hangoztassák. Wlassics Gyula kultuszminiszter újból kifejtette a kormánynak e kérdésben elfoglalt korrekt és általános ismert álláspontját, mire a Ház a javaslatot elfogadta. A napirend többi pontját vita nélkül intézték el.

Kármán Mór.

A budapesti mintagymn. 25 éves jubileumára.

Irta: **Kardos Albert.**

Debreczen, június 12.

„Jó vezérnek nem kell taktika, jó tanárnak nem kell pedagogia“.

Ez a szólás, melyben természetesen, mint minden közmondásban csak féligazság rejlik, sehol sem vált kedveltebbé, egyuttal sehol sem okozott több kárt és

veszedelmet, mint nálunk magyaroknál, kik az elméletnek úgy sem vagyunk nagy barátai, elvont tudományért, bölcséletért úgy sem lelkesedünk.

Pedig fényes tehetségek, nagy példák meggyőzhették volna a nemzetet — legalább a hadügy terén, — hogy ne higjen annak a könnyelműségre szoktató mondásnak; hiszen Mátyás királytól Zrinyi Miklóson át Görgeyig melyik igazán nagy vezérünk elégedett csupán a sors-adta képességeivel s nem igyekezett a hadi tudományban, a taktikában is jártasságot szerezni?

Ha e ragyogó példák sem oszlatták el az idegenkedést a hadtudomány elméletétől, mennyivel lassabban és nehezebben változhatik meg a neveléstudományra vonatkozó közfelfogás, mikor a pedagogia iránt oly csekély az érdeklődés és a pedagógusnak oly kevés a tekintélye s hatása. De különben is oly ritka a kiválóbb elme, a jelesebb tudós, a ki nálunk tisztán a pedagogianak, a neveléstudománynak szentelné életét és tehetségét. *Apáczai Cseri Jánostól*, e nagy bölcselőtől és szenvedélyes tanítótól fogva két századon kell át szállanunk, hogy a jelenkorba érve, megtaláljuk a tudományos pedagogia művelőt, az elméletben és gyakorlatban egyaránt hivatott pedagógusokat.

Bizonyára a hivatott pedagógusok leghivatottabbja, jobban mondva a magyar tudományos pedagogia megalapítója az a férfiú, a kit holnap, f. hó 13-án ünnepel Budapesten a tanügyi munkások nagy serege, sőt az egész tudományos magyar társadalom.

Kármán Mór az a férfiú, a kit nem az ünnepi alkalom, nem is a tanítványi hála állítat velem a magyar neveléstudomány élére, hanem az elfogulatlan meggyőződés, mely mind csak erősebbé válik bennem, valahányszor újra meg újra végig tekintek az elméleti és gyakorlati nevelésügynek tett nagy szolgálatain, valahányszor belemélyedek az ő fényes tudói s talán még fényesebb emberi jellemvonásainak a vizsgálatába.

Kármán már kora ifjúságában kitűzte élete főcélját, a tudományos pedagogia magyar művelését. „Gondolt merészet és nagyot s rátette életét“; nem riadt vissza a pálya nehézségeitől s nem kedvetlenegett el a cél hálátlanságától. A tudományos pedagogiáért mint mindenkinek,

Kármánnak is a pedagogia hazájába, Németországba kellett mennie, a hol megismerkedett a legnagyobb pedagógus, Herbart elveivel s a hol egyik legkiválóbb tanítványa lett a Herbartisták vezérének, Zillernek.

Hazajövet lángoló lelkesedéssel, töretlenül idealizmussal kezdte hirdetni az új vallás, a tudományos pedagogia ígét, melynek célját az ethika határozza meg, eszközeit a pszichologia jelöli ki.

Eszméinek terjesztésében nemcsak a tudományért való rajongás, az elvont igazságba vetett hit vezérelte, hanem buzgalmat a prófétai ihlet magaslátára emelte az az erős meggyőződés, hogy csakis a tudományos pedagogia segítségével virágozhatik föl a nemzeti közoktatás, szervezhetők újjá különböző fajú iskoláink, válhatnak erkölcsileg és értelmileg sokkal értékesebbé mindennemű tanításunk.

Azonban Kármán nem elégedett meg a pedagogianak, mint tudománynak elméleti művelésével, hirdetett eszméit intézményekben is megakartta valósítani s így jött létre a m. kir. tanárképző-intézet gyakorló iskolája, az u. n. mintagimnázium, melyet 1872. május 16-dikán, tehát huszonöt évvel ezelőtt állított föl a magyar közoktatási kormány és a melynek a mint akkor Kármán volt a megalapítója, azóta s ma is Kármán a pedagogus vezetője, jobban mondva az életelő lelke. Ez intézetben mutatta meg Kármán, hogy ő nemcsak az elmélet tudósa, hanem a gyakorlat mestere, itt bizonyította be, hogy az eszméi nemcsak az idealizmus szülöttei, hanem a realis életben megvalósítható igazságok, itt cáfolta meg azt a balhitet, mintha a tudós pedagógusok gyöngé tanítómesterek volnának, mert művészetté emelte a tanítást. Tanította pedig nemcsak a mintagimnázium zsenge növendékeit, hanem kortársait, a kik vele együtt voltak hivatva a gyakorló gimnázium új intézményét meggyökereztetni s a kiket csakhamar megtudott nyerni a maga pedagogiai elveinek és módszerének; tanította s tanítja ma is az ifjabb tanári nemzedéket, mely tőle szokta meg tanulni, hogyan lehet az egyetemen szerzett szakismereteket az iskola javára helyesen értékesíteni, de a mely tőle többet és fontosabbat is meg szokott tanulni, t. i. egy egész életen át az iskoláért s a tanítványokért

— Igen, de egyuttal óhaj kifejezés kijelentésem is.

— Megvonom magától a szót.

— Akkor szó- és pénz nélkül állok ön előtt.

— Maga visszaél a jószággal.

— Hiszen még megélni sem tudok vele, nemhogy visszaélni.

— Borzasztó ember. De még egy kísérletet teszek magával. Meghozatom a sört.

— Megfelelek neki. Állok elébe.

— Ne álljon elébe, hanem üljön az asztalhoz. A kék harisnyáról lesz szó.

— Érték hozzá; szakmámba vág.

— Hogy-hogy?

— Kereskedősegéd voltam a jobb időkben.

— Ah nem olyan harisnyáról beszéllek. A **női tudakosságról** van szó.

— Most már értem. Ahhoz nem értek.

— Nem is szükséges. Maga csak az eziránti véleményeket fogja beszerezni.

— Kiktől?

— A **debreczeni hölgyektől**.

(Kiittam a sört s ijedten ejtettem le a poharat.)

— Kegyelem uram — ordítám halálra — fogadásom tiltja, hogy nőekkel szóba álljak.

— Megint hazudik; nem fogadása tiltja azt, hanem az anyósa. Különben

nem kell velük beszélni, ily élvezetet nem is érdemel meg maga.

— Hát akkor hogy tudom meg véleményeket? A szemükből olvassam ki?

— Nem, ők olvassák ki a maga cikkéből.

— Egy pillanat alatt világos lett előttem minden. Sietek.

— Hanem a tárgyhoz illően, tisztességesen írja meg!

Nos tehát bájos hölgyeim. Itt ülök fehér kesztyűben, fekete kabátban és írom a tételt:

Méltóztassanak a maguk részéről nyilatkozni, miként vélekednek a nők tudományos kiképzetéséről? Nem találják helyesebb elrendezésnek, ha az idealizmus legyőzhetlen eszközével, a nőiességgel, felettünk, férfiak felett uralkodnak, mintha diplomával kezükben velünk versenyre kelnek?

Esedezünk, hogy e kérdéshez minél számosabban és részletesen hozzászólni méltóztassék, hogy azok egybevetéséből tájékozást merithessünk s megfelelő álláspontot foglalhassunk Önökkel szemben.

Nagybecsű nyilatkozataikat türelmetlenül várjuk ugyan, mindazonáltal **június hó egész hátralévő idejét** engedjük gondolkodási határidőül, melynek elmulta után

a beérkezett nyilatkozatok a **június hó 3-iki számunk külön mellékletében tagnak ismertetni és összegezteni.**

Megnyugtatósul már most kijelentjük, hogy a legszigorubb ellenőrzés zárja ki a falsificatio lehetőségét. E célra egy négytagú bizottság rendeltetett ki, szerkesztőségünknek tagjai közül. Az elsőt méltóztatnak ismerni. Mindig az utczán sétál, de minden huszadik lépés után a tulsó járdára tér át, mintha egyes boltokat kerülgetne. Ez **Kovácsy**, a poéta. A másodikat sohasem lehet látni, mert egész nap a söresarnokban ül s minden pohár után megír egy ujdonságot. Elképzeltetik, mily rengeteg mennyiségű hirt szolgáltat be. Ez én vagyok, az ártatlanul üldözött. A harmadikat csak éjfélkor látni a földön, még pedig az Orpheumban, azontul a hold és csillagok közt járkál. Ez **Mákvirág**, az idealista. A negyediket egyáltalán nem lehet látni. Csak éjszaka jár be a szerkesztőségbe titokban, s felforgatja a papirkosarat és összerágja a tollszárok végeit. Hogy ez kicsoda? azt nem tudjuk, de azt sejtjük, hogy a főmunkatársunk.

Ezen válogatott bizottság fogja felismerni a borítékok irásáról, hogy csakugyan hölgytől ered-e a küldemény, avagy csak közönséges halandótól.

Sansert.

való lelkesedést, a tanítói pályának ideális felfogását.

Huszonöt éve immár, hogy Kármán a mintagimnáziumban tanít gyermekeket és felnőtteket, Krisztusi szeretettel és türelemmel amazokat, Szokrateszi tudománnyal és világossággal emezeket. — Nem esoda tehát, ha csak a közvetlen tanítványaiából is egész iskola támadt körülötte, a kik eszméit elvitték az ország legszélső részeibe, a kik tanítási módját követik, a kik vele együtt küzdenek a magyar tudományos pedagogia megteremtésén és a nemzeti közoktatás megújításán.

Huszonöt éve folyik a küzdelem, folyt legfőképpen a Kármán-alapította *Magyar Tanügyben*, de számos más folyóiratban, szaklapban, a napi sajtóban, tudományos egyesületekben és tanügyi testületekben, folyt nemcsak az ellentétes nézetek ellen, hanem a csökönös maradiság, a rosszakaratú elfogultság és az elbizott tudatlanság ellen, sőt ma sincs befejezve. De a ki végig néz a csatatéren, a tanügy széles mezején, a kisdé-óvástól az egyetemi tanításig, az csakhamar észreveszi, hogy a győzelem Kármán és eszméi részére már biztosítva van.

A legnagyobb harcra kellett megharcolnia, de a legfényesebb diadalt is aratta a középiskola újjászervezésében. — Kármánnak jutott az a rendkívül nehéz, és magaslatos feladat: a *gimnázium tantervét megalkotni s e tantervet utasításokkal ellátni*. — E munka örökre fentartja Kármán nevét a magyar tanügy illetve a nemzeti köznevelődés történetében. Mert Kármán fényes sikerrel oldotta meg a rábizott feladatot. Tantervet alkotott, mely nemcsak a tudományos pedagogia általános követelményeinek felel meg, hanem a sajátos nemzeti szükségleteket is kielégíti; tantervet alkotott, mely magas erkölcsi célra, jellemes ember képzésére törekszik, melyben a tananyag úgy van egymás mellé és egymás után rendezve, a mint a gyermeki lélek fejlődő fokai követelik, tantervet alkotott, melyben a tantárgyak fölelelik az emberiség és kivált a magyar nemzet életéből mind azt, a mi becses és értékes, a mi jellemet képezhet, értelmet fejleszthet.

E tantervnek köszönhetjük, hogy a magyar mondák, a magyar népköltészet kincsei, a magyar műköltészet remekei belekerültek és oly nagy helyet foglalnak el középiskoláinkban, e tanterv fedezte föl Arany *Toldi*-jának, egyáltalában Aranynak iskolai nagy jelentőségét, hogy a tantervnek csak erről az egy érdeméről szóljunk.

A tantervhez méltók az utasítások. Az utasításokkal Kármán véget akar vetni a gépies tanításnak és szakszerű előadásnak egyaránt; az utasítások megkövetelik a közös tanítást, tehát azt a módszert, mely folyton a legélénkebb kontaktusban tartja a tanárt a tanulóval, valamint az összes tanulókat egymással; az utasítások elrendelik a tárgyak kapcsolatát, egymásra vonatkoztatását, vagyis azt az eljárást, hogy az idegen nyelvek tanára építsen a magyar nyelvi tanításra, sőt hogy a filológusok is értékesítsék a matematika körében tanultakat, valamint megfordítva. Az utasítások teszik a tantervet igazán nemzetivé, midőn kimondják, hogy a magyar nyelv, irodalom történelem és földrajz az a tengely, mely körül az összes tárgyaknak forogniuk kell.

Azonban a magyar középiskola (mert tudnunk kell, hogy a reáliskola csak a gimnázium nyomán haladt) nemcsak tantervét és utasításait köszönheti Kármánnak, hanem tankönyveinek átalakulását is. — Ő maga ugyan csupán egy magyar olvasókönyvet szerkesztett a négy alsó osztály részére, de bölcs tanácsait, hasznos utbaigazításait eredeti gondolatait ott találjuk az utolsó két évtized majdnem minden jelesebb tankönyvében. Tulajdon-

kép Kármán műve, hogy az összes nyelvtanok s velők együtt a nyelvtanítás mondatani alapra helyezkedtek, hogy az olvasókönyvek szedett-vedett darabok, vizenyős erkölcsi prédikációk, fordított és átdolgozott olvasmányok helyett a magyar népmesék néprománecok és balladák legszebbjét, a magyar klasszikusok oly termékeit foglalják magukban, melyek leghevebben föltüntetik a magyar népmultját és jelenét. — Ugyancsak Kármán műve, hogy a történelmi és földrajzi művek kivonatos kompendiumokból, száraz adathalmazokból didaktikai célokat követő methodikus iskolakönyvekké lettek.

De ki győzné Kármánnak a magyar nevelés-tudomány, a nemzeti közoktatás reformálására, illetve regenerálására véghez vitt munkáját ily szűk keretben méltatni? Hiszen mint filozofusról, mint egyetemi tanárról meg sem emlékeztünk, holott magas szárnyalású ethikai s a legújabb vívmányokkal lépést tartó filozófiai előadásait ezren meg ezren hallgatták e századnegyed alatt. Az ő nemes emberi, a szó legnemesebb értelmében emberi jellem vonásait sem rajzolhatjuk, legföljebb csak annyit említhetünk, hogy az ő ismereteinek majdnem végtelen kincses házáat nyitva tartotta és tartja mindenki előtt, ismerős és ismeretlen, tudós és tudatlan, barát és ellenség előtt, továbbá hogy nagy szeretetének, önzetlen jóindulatának kimeríthetetlen forrásával folyton elárasztotta gimnáziumi tanítványait és egyetemi hallgatóit, a serdülő tanárnemzedéket és az iskolát már vele együtt szolgáló kartársakat egyformán.

A mintagimnázium jubileuma és Kármán ünneplése bizonyára méltó módon fog lefolyni. A királyi kitüntetés már hetekkel ezelőtt kifejezésre jutott, midőn Kármánnak a királyi tanácsosi cím adományoztatott; nem fog késni a közoktatás vezetőinek, a tanügyi férfiaknak elismerése sem; a tanítványi hála és köszönet is bizonyára sokféleképen fog irányában nyilvánulni, de — azt hisszük — Kármán tudományos és tanítói érdemeinek a megfelelő tartozást majd csak a magyar közoktatás története fogja leróni, midőn megadja Kármánnak a megillető nevet, mint a hálás Németország megadta Melanchtonnak, nevezvén őt *Praeceptor Hungariae*-nek.

Fővárosi levél.

(A behűtött törvényhozás. — Ingerült szóváltás. — Négy államférfi bölcsessége. — Amit az asszony akar. — Furcsa ebéd. — A „mayol”. — A mayol ebédhatása. — A mayol föltalálója.)

Budapest, június 12.

A nagy meleg rendszeresen tulságosan izgatottá szokta hevíteni az agyakat és az indulatokat, a képviselőház furfangos elnöke Szilágyi Dezső tehát — valószínűleg a Bánffy segítségével gondoskodott arról, hogy a ház tanácskozásait a tulságos nagy nyári meleg fölöttébb ingerültté ne tegye. Mert Szilágyi szereti nagyon azt a meleget a mivel a politikai ellenfeleinek befűthet. Bánffy is elviseli valahogyan azt amiképp neki szoktak az ellenzékiek befűteni — de hogy a fűtésen kívül még a levegő is tűrhetetlen meleg legyen, azt nem szereti senki.

Igy és ezért változtatta át a két hideg Dezső a képviselőház pinezését jégveremmé, amelyből pompás hűvös levegőt hajtanak föl gépekkal a tanácssterembe, úgy hogy ott a hőmérsék ritkán nagyobb 15–18 R. foknál. Ilyen körülmények között tehát vigan indulhat meg az obstrukció, és tanácskozhatnak azaz agyon beszélhetik egymást a képviselők, amint fenyegetőztek is, egészen augusztus végeig.

Az az ni, hiszen nem lesz az obstrukcióból semmi, mert a hirhedt 16.

szakasznak rövid uton kitekerik a nyakát. Mert van két fontos törvényjavaslat, amit augusztus 1-ig okvetlenül el kell fogadtatni, sőt szentesíttetni is — a cukorról meg a szeszcontingentálásról. E javaslatok ellen az ellenzéknek nincsen kifogása, — de ezek ellen csinálják meg az obstrukciót, hacsak a kemény és bámulatos Erdély a 16. szakaszt föl nem áldozza. Hát aligha nem kénytelen lesz az fölládozni. Olyan formán van ugyanis a kormány most, mint a gyáros, akit szerződése határidőhöz kötött sürgős liferálása kötelez és a munkásai ezt megtudva, követelnek valamit — „Különbeni sztrájk” kitörésének fenyegetésével. A kényszerhelyzet pedig gyakran fatális, ámde rendszerint jó az a másoknak, a mi az egyiknek rossz. Így menekülhet meg a sajtó egy állandó, nagy fenyegetéstől.

Hanem a hangulat ingerültségén a Ház hűs levegője nem sokat segített, — vagy igen? Mert a hangulat ugyanis nagyon izgatott, de könnyen meglehet, hogy a hűvösség nélkül, még sokkal hevesebb volna.

Két államférfi beszélget a statisztikai törvényről, különösen arról, hogy a törvény kényszeríthetné a kereskedőket az üzleti titkaik elárulására a statisztika kedvéért. Arra mondja az egyik államférfi:

— Én ezt meg nem szavazom, mert a közszabadságba ütközik.

— Ostoba beszéd! — mondja a másik államférfi.

— Ostoba a ki mondja! pattog vissza az egyik államférfi.

Azonfelül az egyik államférfi még segédeket is küldött a másik államférfihoz azért a sértésért, a mi rajta történt.

Persze a másik államférfi is megnevezte a segédeit — azok is mind csupa államférfiak voltak. Most már hat államférfi töprengett azon, hogy mit tartson a statisztikáról, — amelyről azt mondják, hogy a hunczutok és a szamarak tudománya, — lehet-e olyat mondani büntetlenül, hogy „ostobaság”?

A hat illetőleg a négy államférfi aztán gyönyörű megállapította, hogy „valakinek az intelligenciájában kételkedni nem annyi, mint a becsületességében kételkedni”, — a mi igaz is mint a nap. Sőt ellenkezőleg, az élet azt tanítja, hogy ez valóságos alapigazság: mert a számár ember szinte kivétel nélkül becsületes és ezer szerencse, hogy a becsületes ember nem mind kivétel nélkül számár.

Az ügy ezzel tehát rendben volt, azzal a felette bölcs hozzáadással, hogy a lapokba pedig bele ne kerüljön, — miről ezek után már szó sem lehet.

Persze azért folyik a szó a parlamentben véghetetlen esőgözeccsel és mindazok, a kik foglalkozásuknál fogva valaminő összefüggésben állanak a törvényhozással, el vannak képedve a fölött, hogy ilyen körülmények között mikor is lesz vakáció? közbe még az idő is meg-hűsült, a képviselők kezdik számolgatni, hogy ők majd szépen fölváltogatják egymást, — de ki vált fel minket, hogy egy kissé elmehezzünk pihenni?

A dologban csak az a vigasztaló és biztató, hogy vannak még — asszonyok is a világon és ők nem fogják megtérni ezt a rengeteg törvényhozást. Mert az asszonyok ott a szép vidéken jól tudják, hogy a képviselő urak, különösen ha a familiájok kénytelen otthon tanyázni a gazdaságban, — itt úgy el ősbudáznak, konstantinápolyoznak és mulatoznak, hogy azt nem is jó mondani. És merem állítani, hogy az asszonyok az Istennek a legderekabb teremtsései majd véget vetnek a hosszú időszaknak a maguk módja szerint!

Nem is lehet az másképp, sőt ha jól gyanitom, így volt az mindig.

Mert ha jól emlékszem, az ellenzék

a nyár kezdetén minden esztendőben így szólt:

— Ha többség nem enged, obstrukciót csinálunk, egész nyáron át az őszig!
— Azért nem engedünk, felelt rá a többség, nem félünk a fenyegetéstől.

És tényleg obstruált az ellenzék mindig, valósággal nem engedett a többség soha, de azért júliusban mégis mind hazamentek a képviselő urak. Ez pedig így Isten nélkül meg nem történhetett, — a mit pedig az asszony akar, azt az Isten is akarja. (Bár amit az Isten akar, azt az asszony nem mindig akarja!)

Apropos asszony! Tegnapelőtt ettem egy olyan bankettet, amely iránt az asszonyok a legnagyobb mértékben érdeklődhetnek, ha nekik is úgy tetszik. A huslevés után behozták a főtt marhahúst, — ami különben nagy lakomákon ritkán szokott előfordulni. Ez a hus azonban kiválóan pompás volt; izes, puha, zamatos, — sőt jó magyarán mondva „zaftos“ is. S amikor megettük ezetes tormával és nyugtalan lelkiismerettel, — mégis olyan furesdán néztünk egymásra a szomszédokkal.

— Nem érzesz valamit? kérdé a szomszédom aggódalmasan.

— De igen, még éhes vagyok! feleltem én.

— De bátor ember is vagy! sóhajtott szomszédom.

És arra megint megettünk egy-egy darabot a megboldogult marhából.

Sajátságos nyugtalanságunknak az volt az oka, — már kitalálták? — hogy az a hus, amit bekebeleztünk, *mayollal* volt előzőleg bemázolva és ezzel együtt teljes 13 napon át lógott egy ablaktalan szobában, ahol olykor 30 fokra is fölhágott a meleg. Mielőtt a lakomához leültünk, láttuk ott a husokat lógni. Láttuk hogy a szakértők mint kóstolgatják a nyers húst, — majszolván a foguk között aztán kiköpven, — hogyan szaglászunk hozzá; mikép sejtett az egyik orra valamit, miként gondolt a másik „kezdődő ezetillatot“ konstatálni és mennyire nem meri megmondani hogy mit tapasztal, — egyik sem.

Az efféle pedig nem nagyon bátoríthatja az embernek a gusztusát. Azért is minden tál ételnél, mely a vizsgálatot követő lakomán eltűnt, megkérdeztük egymást a szomszédomtól, hogy mit érünk? Konstatáltuk, hogy semmit, — végre a hatodik fogásnál felelhettem valami határozottat:

— Igenis, most már érzek, még pedig azt, hogy erősen bevagyok rugva és nagyon szeretnék verekedni. Ha tehát még egyszer azt kérde, hogy érzek-e valamit, pofon ütlek!

A miből nyilvánvaló, hogy a sok mayolos leves között elég szorgalmasan ittunk is, még pedig mayoltalan borokat és pezsgőt.

Tehát a *mayol* ugyancsak nagy dolog. Jég nélkül hetekig képes eltartani mindenféle élelmiszert s frissen, romlatlanul, hihetetlen olesón. Ezt az asszonyok, különösen a nagyvárosiak fogják rendkívül nagy mértékben megbecsülni. A feltaláló torzombor bajszu, vállas, hatalmas alak, csak német, szegény: névszerint May Ede. A mikor a nagy tapsolásra és eljenzésre kiált és mondott néhány köszönő szót, hatalmas alakjával, egész füzér rendjével úgy festett mint valami víz ezredes civilben. Tényleg van is neki katonai multja, mert Battenberg Sándor bolgár fejedelemnek volt a főszakácsa.

Találománya a gazdaság terén kétségkívül korszakalkotó.

Aderján Sándor.

NAPI HIREK.

Tájékoztató.

Lapzárta mindennap d. u. 2 órákor csak esetleg hétfőn később.

Kéziratok visszaadására a szerkesztőség nem vállalkozhatik. Kérjük a lapnak csak az egyik oldalára írni, ha lehet porzó nélkül!

Hivatalos órák az állami anyakönyvvezetőknél Vasárnap d. e. 10—12-ig. Többi napokon d. e. 9—12-ig, d. u. 3—6-ig.

Népkönyvtár az árok-utcai leányiskolában Nyitva van minden szerdán és szombaton d. e. 11—12 óráig.

Nyilvános olvasóterem a kollégiumban nyitva van hétfőn, szerdán, szombaton, d. u. 3—6-ig.

Famunkatartás. A kézügyesítő egyesület főreáliskolai műhelyében d. u. 2—4 óráig Kedden előkészítő csoport. Szerdán és pénteken haladó csoport.

— **Istentiszteletek.** Az ev. ref. templomokban holnap d. e. 9 órákor a következők predikálnak: kistemplomban Csutoros Albert, újtemplomban Veres István, ispotálytemplomban K. Tóth Kálmán. A róm. kath. templomban d. e. 9 órákor dr. Wolafka Nándor miséziki és tart szent beszédet. Az ág. ev. templomban d. e. 10 órákor Geisztlinger Pál predikál.

— **Személyi hír.** Gróf Dégenfeld József főispán, vasárnap este visszaérkezik jószágáról Debreczenbe, hogy hétfőn Hajdúvármegye közigazgatási bizottságának ülésén elnököljön.

— **A debreczen—szigeti vasut kiépítése Oroszország felé.** Az Oroszország felé vezető vasutak száma mind jobban szaporodik. A Kárpátok gerinczén át immár öt vonal köti össze Magyarországot az Oroszország felé irányuló vasutakkal s csak tavaly készült el a körösmezői vasut, melynek igen nagy a hadászati fontossága. Főként ugyanennek a célnak szolgálatában valószínűleg már rövid idő múlva új vasut építését kezdik meg Oroszország irányában. Mint a M—g. értesül — a kereskedelemügyi miniszter a legközelebbi időben törvényjavaslatot terjeszt a képviselőház elé a M.—Szigetnél kiágazó visszavölgyi vasut kiépítéséről. Ez a vasut ugy forgalmi, mint kiváltképpen hadászati tekintetből elsőrangú fontosságú lesz, mert új összeköttetést létesít Oroszország déli részei felé. — E vasut nagy hordereje kihat Debreczenre is; mert ez által megkétszereződik a Debreczen mellett elfutó északkeleti vasut forgalma s az egyszerre elsőrangú nemzetközi jelentőségre jut. Az új vasut jelentőségét igen nagy mértékű emeli az a körülmény, — hogy közel 200 kilométerrel megrövidíti déli Oroszországnak Nyugat-Európával való összeköttetését. — Ennek következtében Odesszának és az ott összpontosuló fekete-tengeri utvonalaknak egész forgalma, mely eddig Galicián s Bécsen át haladt, az új vasut kiépülte után Magyarországon át Debreczen és Budapest érintésével fog lebonyolódni. Az új vonalat elsőrangú vasutként fogják kiépíteni, gyorsvonatok közlekedésére is alkalmas alépitvénnyel és felszereléssel. Az új vasut technikai szempontból is a magyar vasutépítés egyik legnagyobb alkotása lesz. A képviselőházban benyújtandó törvényjavaslat szerint az állami hozzájárulás az új vasuthoz két millió forint lesz. A vasutat egy máramarosi volt főispán már 25

évvvel ezelőtt tervezte; de az osztrákok miatt, akik a galicziai Károly Lajos életképességét féltették e vonattól, — csak a mult év őszén ért még a terv annyira, hogy a Vissó völgyén megtarthatták a közigazgatási bejárást, a mikor az ügyet véleményadás végett kiadták a M. Á. V. igazgatóságának.

— **Lelkész-választás.** A körös-ladányi népes ev. ref. egyházközség 356 szavazattal többséggel három más jelölt 46 szavazata ellen Tóth József nagyváradi segédlelkészt, az „Ébresztő“ című elterjedt református néplap szerkesztőjét és a „Nagyvárad“ munkatársát választotta meg. Tóth József debreczeni születésű ifju.

— **Debreczen transito forgalma.** A fiumei kikötő javára engedélyezett új teheráru dijszabás tetemesen fogja emelni a budapest—debreczen—körösmezői vasut forgalmát is. Az új dijszabás lehetővé teszi, hogy Moldvából is szállithassanak árukat Körösmezőn keresztül. A legelső szállitmány tizenkét vagon donga volt, a melyet Itzkaniban adtak fel. Ez a szállitmány tegnap érkezett Debreczenbe.

— **Ki lesz az állatorvosi ellenőr?** Az üresedésben lévő megyei állatorvosi ellenőri állásra négyen pályáznak és pedig Szalánczy Sándor lupéni bányahivatalnok, Hirschl Soma eszterváki körállatorvos, Balla Ede kétegyházi állatorvos és Gönczy Ödön szebenmegyei állatorvos. Hogy közülök ki nyeri el az állást, az már legközelebb el fog dőlni.

— **A nádudvari zavargás.** Daczára annak, hogy Nádudvar lakosságának nagy részét közelebről érintik a tömeges letartóztatások, a községben a nyugalom teljesen helyreállott. Békésen várják be a vizsgálat eredményét, amelyet Harsányi Gusztáv vizsgáló bíró napok óta a helyszínén fáradhatlanul folytat és biznak abban, hogy a letartóztatottak legnagyobb része, közöttük a két megszökött főizgató feleségei, a kihallgatások befejezte után, szabadlábra fognak helyeztetni. Harsányi vizsgáló bíró holnap készen lesz a kihallgatásokkal és aznap délután vagy legkésőbb hétfőn reggel visszaérkezik Debreczenbe. Akkor fogja ide szállitani a három debreczeni izgatót: Draveczt, Fonót és Erbent is, akik még a nádudvari fogházban elmélkednek vészes vendégszereplésük szomorú következményei felett. — A megszökött két főláztót, Nyomó Lakatos Lajost és Molnár Lajost, a kiket a budapesti főkapitányság, Harsányi vizsgáló bíró távirati megkeresésére Budapestben a szoczialista congressuson való szereplésük közben letartóztatott, tegnap d. u. szállította be két budapesti fogházba a debreczeni kir. ügyészség fogházába. A két népboldogító „vezér“ csendesen viseli magát. Uglátszik, hogy a fogház lehütötte társadalmi rend felforgató hevüket, mert Szalay József központi vizsgáló bíró előtt, aki őket ma nemcsak a bujtogatásért és a hatóság elleni erőszakért, de az ügy érdekében beszédett és elemelt pénzekért is felelőségre vonta, illő szerénységgel tették meg vallomásaikat.

— **A borsodi tanulmány ut.** A Gönczy egylet körutjának borsodmegyei két utolsó napja is tanulságok és élvezetek egész sorozatát nyújtja. A Tátravidékről érkező

utasokat reggel 6 órakor fogadja a Miskolczi rendőrség; 8 órakor tekintik meg a Diós-Győri vasműveket, azután a várromot és a fürdőt; tovább menve megsemlélik a majolika gyárat, a híres papirgyárat, az alsó hármot s a hajlított butorgyárat. Délben Lilla-Füreden mulat a társaság, délután pedig kirándulásokat tesz. Miskolczon meghálva, másnap tartanak szemlét a város tanintézetek és egyéb nevezetességei fölött. Estefelé kirándulás a Tapolezai fürdőbe; az éjjeli vonattal térnek vissza Gönczostáink a 12 napról tanulmány utról. A „Szepes“ pedig így ismerteti a Tiszavidékre végleg megállapított, de a debreczeni rendőrséggel még hivatalosan nem közölt programot: Vendégeink július hó 12-én reggel 8 órakor érkeznek Branyiskóra, azután megtekintik a szepesi várat, Szepeshelyet s onnan Lőcsére mennek, a honnan 13-án d. e. Iglóra s innen a déli vonattal Késmárkra indulnak, a hol meghálva: Késmárkról 14-én reggel Barlangligetre mennek, onnan 15-én a reggel Zöldtóhoz s éjjelre Maklárházra 16-án tovább indulva megtekintik a Magas-Tátra nevezetesebb pontjait; a vizeséseket, a Csorbai tavat stb. A debreczeni kirándulókat a szepesianitő-egyesület és a Kárpát-egyesület képviselői Branyiskónál fogadják s a Szepességben töltött idejük alatt folyton kalauzolni fogják őket.

— **Kinevezés.** Apénzügyminiszter *Lindenfeld* Ede debreczeni hírlapírót a szombat-helyi m. kir. pénzügyigazgatóságához szám-tisztá nevezte ki. *Lindenfeld* Ede, aki több éven át buzgón szolgálta a helybeli sajtót, ma vett búcsút Debreczentől és hétfőn már elfoglalja új állását.

— **A debreczeni kir. törvényszék fogháza** könyvtárának gyarapítására Hajduvármegye törvényhatósági bizottsága f. évi május 12-én tartott közgyűlésén 25 frtot szavazván meg, ezen összeget a vármegyei pénztárból fölvettem. Ugyanazon célra a debreczeni izraelita hitközség előjárása 20 frtot küldvén hozzám: ezen két adományt, összesen 45 frtot, itt a nyilvánosság előtt hálás köszönetem nyilvánítása mellett azzal a kijelentéssel nyugtázom, hogy e pénzzel a helybeli kir. ügyészség előtt fogok ezen napokban elszámolni. Debreczen 1897 június 12. *Csiky Lajos*, fogházi ev. ref. lelkész.

— **Iskolai ünnep.** Az ev. ref. felsőbb leányiskola nagytermében június hó 20-án d. e. 11 órakor évet záró ünnepet rendeznek a következő műsorral:

1. „Tavaszi dal“ *Marschuer-Chovan*. Zongorakiséret mellett éneklő az énekkar. 2. „Az én lakásom“ *Tompa Mihálytól*. Szavalja *Kiss Ilona* VI. osztály növendék. 3. „Wie Kaiser Karl Sschulvisitation hielt“ *Gerock* költeménye. Szavalja *B. Nagy Erzsébet* II. osztály növendék. 4. „Kik voltak a honvédek“ *Tóth Kálmántól*. Szavalja *Emmert Leona* VI. osztály növendék. 5. *Streabbog a.*, *Pas redoublé*, b., *Marsche*. Zongorán hat kére játszó *Laky Margit* II. osztály, *Reichenberger Erzsébet* és *Szűcs Anna* IV. osztály növendékek. 6. „Le nid“ *Souvestretől*. Szavalja *Bugyi Irma* IV. osztály növendék. 7. „Egy házasság“ *Tompa Mihálytól*. Szavalja *Váradi Ilona* VI. osztály növendék. 8. „Vad rózsza“ énekes tündérvjáték. Szövegét írta *Váradi Zenéjét* szerzette *Poldini Ede*; előadja az énekkar. A tündérvjáték ouverturját zongorán 4 kére játszó *Kovács Irma* VI. osztály növendék és tanára. Személyek: *Csalogány Kuthy Anna*, *Bagoly Ujfalussi Vera*, II. osztály növendékek. *Herczeg Baly Erzsébet*, *Vadrózsza Herdliczka Ilona* V. osztály növendékek. *Boszorkányok*: *Szép Margit*, *Emmert Leona* VI. oszt. *Pünköszt Margit* V. osztálybeli növendékek. 9. „Der Sängér“ *Goethétől*. Szavalja *Varga Stefania* V. osztály növendék. 10. „Conscience“ V. *Hugotól*. Szavalja *Szabó Vilma* VI. osztály növendék. 11. „Magyar Rapszodia“ *Gaál Ferencztől*. Zongorán előadja *Both Jenke* VI. osztály növendék. 12. „A fogoly lengyel“ *Csongey Gusztávtól*. Szavalja *Kovács Irma* VI. osztály növendék. 13.

„Magyar népdalok“ Zongorakiséret mellett éneklő az énekkar.

— **Csak fűtől nekik tovább is.** Hiába büszkélkedtek a *kabaiak*, hogy már ezután náluk is csak úgy meg fog állani a gyors vonat, akár csak a szoboszlai szomszédoknál, biz az nekik ezután is csak úgy fog fűtől mint eddig. A m. kir. államvasutak igazgatósága nem találta a kabaiak és környékbeli községeknek azt a Hajduvármegye törvényhatósága által is pártolt kérelmét, hogy a gyorsvonat a kabai átlomáson rendszeresen megálljon, teljesíthetőnek, mert a hosszabb uton levő utasok számára feltételeken úgy is megáll, a szomszédos forgalmat pedig a rendes vonatok is kellően ellátják.

— **Bicskás talyigás.** *Tóth István* kutyatezai korcsmájában tegnap éjjel *Takács János* talyigás szóváltásba elegyedett több ott idogáló fuvarossal. A szóharcból vereskedés lett, miközben a talyigás az egyik fuvarost *Balogh Mihályt* bicskájával több helyen súlyosan megsebesítette. A bicskás talyigás megugrott hőstettének színhelyéről, de *Pávay r.* biztos kipuhította és le tartóztatta. A sérültet a közkórházba szállították, ahol felgyógyulása néhány hétig fog tartani.

— **Dijnokok gyűlése.** Az országos dijnok-egylet és nyugdíjintézet debreczeni fiókjá tegnap, délután 6 órakor rendkívüli közgyűlést tartotta *Márk Endre* elnöke a a t Számos tag jelenléte mellett intézték el a folyó ügyeket. A második orvosi állás betöltése elmaradt, miután a régi orvos dr. *Hütter Károly* egyedül is nagy szorgalommal és buzgósággal végzi teendőit s így két orvos alkatmását feleslegesnek tartották. Majd a jegyzői ellenőri állások s egy választmányi tag választása következett. Másod jegyzőnek közfelkiáltással *Iklódy János*, pénztári ellenőrné *Nagy Ferencz* s választmányi tagnak *Onody Mihályt* meg választották. Még több kisebb folyó ügy nyert elintéztést, mely után *Márk Endre* elnök az ülést berekesztette. Ülés után *Orosz Endre I.* jegyző meleg szavakkal köszönte meg az elnöknek a dijnok egylet nevében az eddig is tanusított rendkívüli jóakarátát s kifejtett munkásságát.

— **Elgázolta a lova.** Ma délelőtt 10 óra után elragadta a ló *Jóvir Mihály* h.-szoboszlói gazdálkodó szekere a nagyhatvan-utczán. A gazda leugrott a szekérről és igyekezett a fékevesztetten iramodó lovat megállásra bírni, de a ló lerántotta a földre és összetiporta. Súlyosan sérült állapotban beszállították a közkórházba.

— **A hortobágyi vásár.** A városi tanács közhírré teszi, hogy a miniszterileg engedélyezett hortobágyi országos baromvásárt június hó 20-dikán, vasárnap fogják megtartani.

— **Elmelik a deszkákat.** Jó lesz sietni a nagy templom renoválásával, mert idő előtt elfogy a deszka a templom körül, lévén olyan amatőrök, akik privátpasszióból is foglalkoznak deszka emelgetésekkel. Ilyen például *Mutkovicz György* drótos is, akit az éjjel a vendörök rajtaesptek, amikor a templom körül felhalmozott deszkák mennyiségét esőkkenteni buzgón iparkodott.

— **Egy becsületes megtaláló.** Épp oly ritkaságszámba megy manapság, ha valaki egy talált tárgyat vagy pénzt illetékes helyre beszolgáltat, mint a fehér holló. — Ilyen fehér holló akadt tegnap délután *Szabó Juliánna* h.-büszörmenyi illetőségű cselédleány személyében, ki *Juhász Ignác dr.-nál* szolgál. Nevezett cselédleány a délutáni órákban a főtéren egy ezerháromszáz frtról szóló takarékpénztári betéti könyvet talált *Szabó Juliánna* a takarékpénztári könyvet egyenesen a II.

kerületi kapitánysághoz vitte. Az igazolt tulajdonos, — ki bizonyára méltó jutalomban részesíti a dícséretet érdemlő cselédleányt, — takarékpénztári könyvét átveheti a fentjelzett hivatalban.

— **Az Auer-féle égőkre** vonatkozó tegnapi hírünkben tévesen mondatott az, hogy azon üzletek, ahol az Auer-féle hamisított égők elkoboztattak, a védjegyes égőket leszállított áron fogják kapni, ezen hír még nem kissé korai, amennyiben csak kilátásba helyeztetett a kedvezmény megadása, de erre vonatkozó értesítés még tényleg az igazgatóságtól nem érkezett meg.

x **Touristák és távlovaglók.** Hozzánk érkezett teljesen hiteles tudósítások szerint a *Kwizda-féle* fluid legjelentékenyebb turisták és lovaglók által fásztó utak megtétele után jelentékeny sikerrel alkalmaztatik. A *Kwizda-féle* fluidnak mint éppen értesítenek bennünket, azon tulajdonsága van, hogy az emberi test izmait ellenálló-képesekké és kitartókká teszi, úgy, hogy a legnagyobb fáradságot könnyen felelteti. Másrészt pedig ezen szer alkatrészei által a kimerült izomrészeket teljesen helyreállítja és minden fáradságot és túlerőltetéstől eredő fájdalmat megszüntet. Gyaloglók és lovasokra nézve ezen szakemberektől jött intés bizonyára nagy értékkel bír.

S z i n h á z.

* **Lesz operánk.** Illetékes helyről vett értesítés szerint a belügyminiszter már a legközelebbi napokban tudatni fogja Debreczen várossal, hogy *Komjáthy János* színigazgatót az operának a debreczeni színházban leendő kultiválása végett anyagi és erkölcsi támogatásban szándékoszik részesíteni. Az anyagi támogatás 3000 frt. évi állami szubvenziót tenne ki, az erkölcsi támogatás pedig abban állana, hogy időközönként a budapesti m. kir. operaház elsőrendű tagjai jönnének le az operai előadások sikerének előmozdítására. Azonkívül a zeneakadémiát végzett jelesebb növendékeket is ide fogják gyakorlatokra küldeni.

* **Debreczeni színész műve.** A városligeti szinkör legközelebbi újdonsága a „*Regruta*“ című népszinmű lesz, melynek szerzője *Rátkay József*, a debreczeni szintársulat egyik képzett ifju tagja.

A huskartell.

— Egy budapesti szaklap véleménye. —
Debreczen, június 12.

A Mészárosok és Hentesek Lapja is hozzászól legújabb számában a debreczeni husarak felemeléséhez, ami fölött cseppet sem esodálkozik, mert szerinte indokoltá tették azt a debreczeni türehetlen állapotok. Inkább atelett esodálkozik érdemes lap-társunk, hogy mészárosaink, „akikre a város a legsúlyosabb adókat méri és eltűri mellettük a legképtelenebb konkurrencziát“ a régi husárakkal eddig is exisztálni tudtak és be nem adták egymás után a kulcsot.

A cikk elejétől végig természetesen a mészárosok szája ize szerint van megírva s a közönség érdekeivel szemben annyira elfogultan, hogy azt az állítást is megkoczkáztatja, mintha egyébként célja se volna nemes Debreczen városának, csak hogy a mészárosokat mindenféle rájuk szabadított kontárnéppel(?), mely a nálunk „megtört ázsiai közegészségi és üzleti viszonyok mellett“ páratlanul álló előnyben van a szakiparos felett — teljesen lehetlenné tegye. Ezért kénytelenek aztán a szegény debreczeni mészárosok állatkereskedést és gazdálkodást is folytatni, hogy a „betevő falatjokat“ meg-

szerezhessék és teherviselési képességeket, amennyire lehet, fentartsák.

„Erre joga van mindenkinek, — kiált fel a Mészárosok és Hentesek Lapja tisztelt szerkesztője Schatz Armin ur, — de az önvédelem ellenvaló sikra szállásnak megakadályozására sokkal kevesebb joga van a városnak, mikor az önvédelmet az ő szerencsétlen (!) vezetése teszi mulhatatlan szükségé.”

Felsorolja ezután a szakiparos boldogulásának ellenségeit, megélhetésének nehézségeit. Ilyenek elsősorban a bornyunyuzó asszonyok és a beesődült(?) kontárok, akik még most is darab számra „piszkos gyékényen” és „szurtos sátrakban” árulnak, melyek „éjjelenként a csavargók tanyái”. Sulyos a panasz a magas közvágóhídi díjakra is, amelyenekhez fogható nincs Magyarországon sehol. Az „elpuskázott” vágóhid 300,000 frtba (?) került, 100,000 frttal többre az előirányozottnál, de a város még így is 10% tiszta hasznot huz ebből a vállalatból.

Ezért szedi a magas vágatási díjakat, a mit nem volna szabad tenni egy közegészségügyi intézménynél. Most ennek tetejébe azon mesterkednek, hogy a sertéspiacot a vágóhid mellől a város ellenkező oldalára telepítsék, hogy minél több idővesztést és az átszállítással újabb terheket rójanak a szakiparosokra, vagyis a hentesekre.

A próbavételnek és próbavágásnak híret megnyugvással fogadta az idézett lap is, — mert attól azt reményli, hogy a kísérletezés meggyőzi Debreczert is, mily igaztalan a mészárosok iránt.

Csak tessék számításba venni mindent — írja az idézett lap: — kofaversenyt, közvágóhid használatot, üzemköltségeket (üzletbér, segédzemélyzet, elkobzások, husromlás, beszáradás, elmorzsolódás, jégelátás stb.) közterheket (fogyasztási, jövedelmi és pótdadók) és existenciát — mert a vételáron túl mindez terheli szakiparost.

Erre a mészárosok fülében zengő czimbalomnak tetsző, és a helyi viszonyokat nem ismerő jeremiádjára csak a következőket jegyezzük meg.

Hát hogy a debreczeni közvágóhidat a város nem mészárosokkal építtette fel, — az igaz. Mert több garanciát látott diplomás építészekben és technikusokban.

Hogy nem azért határozta el magát a vágóhid építésére, hogy ráfizessen, az is igaz. Így cselekszik minden város. Épen most írták a budapesti lapok a megboldogult Kammermayer Károlyról hogy a fővárosban olyan mintaszerű közvágóhidat létesített, amely üzleti szempontból is kitűnő vállalatnak bizonyult.

A vidéki konkurrencziára pedig még nem hivatkozhatnak sem Schatz Armin ur, sem a mészárosok: — mert meg ugyan a vidéki husbehozatalt engedélyező szabályrendelet; de még nincs életbeléptetve.

Észrevételeinket még a következőkkel egészíthetjük ki:

Minden egyéb iparághoz inkább szükséges a hosszabb tanulmány mint a mészárosokhoz, mert oda nem kell egyéb, mint az ami majdnem minden magyar gazdánál is megvan: a jó szem, amely az állatra vetett tekintettel megismeri annak súlyát és értékét. A hus ismerésének titkát pedig éppen a mészáros urak nagy keserűségére minden gazdasszony és szakácsné is tudja.

Ne beszéljen nekünk Budapestről valaki a debreczeni husárusítást illetőleg, mert ő már a budapesti szemüvegen nézi az állapotokat. Természetes, hogy a debreczeni mészáros indokoltnak tartja a husár emelést a saját zsebére való tekintetből. A fővárosi ember sem tartja drágának a debreczeni hust. De nem számítja azt, hogy a debreczeni mészáros nem fizeti meg a termelőnek a pesti vásárra való felhajtás költségeit, hanem azt itt, ahol

ugyszólván legnagyobb a szarvasmarha produktum, itt veszi elég olesó pénzen. Ha a dunántúli mészárosok érdekében szólalna fel, ahol ma sem drágább a hus, mint Debreczenben, volna értelme; mert azok is csak alföldi marhát vesznek és nekik kell megfizetni a Budapestre való szállítás az ottani tartás és onnét való ismét elhajtás költségeit. Ne beszéljen tehát nekünk Schatz Armin dajka meséket, mert mi az ő szép szavaira és keserves panaszaira nem fogunk elaludni. Ha a mészárosnak naponként, tekintve a nagy fogyasztást csak a bőr és szarv ára marad meg tisztán, oly tisztességes polgári jövedelme van, a melyhez csak a börze spekuláció szerencsés eseményei hasonlíthatók.

Ami a debreczeni piac tisztátalansága, a kontár árusítás terjedésére vonatkozó felajdulásokat illeti, erre csak az a megjegyzésünk, hogy a rendőrség a mészárszékekkel egyidejűleg vizsgálja a hus-elárusítókat is, ha pedig ez irányban sem a közönség, sem a mészárosok részéről panasz nem tétetik, nincs bíró. E tekintetben tehát Schatz Armin ur a fogadattan prókátor szerepére vállalkozott.

Tanügy.

* **Uj főgimnázium.** A kegyesrendiek algimnáziumának kiegészítését főgimnáziummá már a következő iskolai év elején megkezdik, egyelőre az ötödik osztály megnyitásával, melyet azután évről-évre egy-egy új osztály beállítása követ. Jövőre hozzá fognak az építkezésekhez is. A kidolgozott tervek szerint az impozáns külső két emeletes épület a róm. kath. templomtól egészen a leányiskoláig terjedő díszes fronttal bir és négyszögletes alakban lesz építve tágas udvart kerítvén be az épület. A földszinti lakosztályokat a kegyesrendi tanárok lakóhelyéül rendezik be, az első emeleten lesznek a tantermek, a második emeletet pedig a szertárak, muzeumok, oratórium és egyéb szükséges helyiségek foglalják el. A főgimnázium építésével egyidejűleg felmerült azon terv is, hogy a jelenlegi rendház lebontatván ennek helyén a kath. templom kibővítették. Ezzel előreláthatólag megint felszínre fog kerülni a patronatus kétszáz éves kérdése.

* **Az ev. ref. felsőbb leányiskola vizsgái.** Az ev. ref. felsőbb leányiskolában az 1896—97-dik iskolai év végén a következő sorrendben tartatnak meg a záró vizsgálatok:

A női kereskedelmi tanfolyam június hó 3. és 4-én délelőtt és délután írásbeli, — június 14- és 15-én délelőtt és délután szóbeli vizsgálatok. Június 16-án délután 4 órákor osztályozó ülés. Június 17-én délután 4 órákor bizonyítvány kiállítás. Június 18-án délelőtt 11—12 órákor bizonyítvány kiosztás.

Az elemi leányiskolában június 18-án délelőtt és délután az I. és II. osztály — június 19-én délelőtt és délután a III. és IV. osztály vizsgálat.

A felsőbb leányiskolában június 20-án délelőtt 11 órákor záró ünnep. Június 21-én az I. osztály, június 22-én a II. osztály, jun. 23-án a III. osztály, június 24-én a IV. osztály, 25-én az V. és VI. osztály vizsgálat.

Magán vizsgálatok június hó 26-án írásbeli vizsgálat, június 27-én az írásbeli vizsgálat eredményéről jelentés. Június 28- és 29-én szóbeli vizsgálat. Június 30-án záró ülés. A vizsgálatok kezdete délelőtt 9, délután 3 óra. Ezen vizsgálatok a t. cz. szülőket s az érdeklődő közönséget tisztelettel meghívja az igazgatóság.

Figyelmeztetés. A felsőbb leányiskola egy-egy osztályába felvehető növendékek száma a szervezetben meg van határozva; ezért azok, kik tanulmányaikat e tanintézetben akarják folytatni, hogy

előjegyeztesse, iskolai bizonyítványait június 30-ig adják be az igazgatósághoz.

* **A debreczeni róm. kath. algimnáziumban az 1896/7 isk. év végén tartandó magán s nyilvános vizsgálatok rendjét ekként állapították meg:**

Június 19-én a magánvizsgálatok, délelőtt az írásbeliek, délután a szóbeliek. Jun. 21-én vizsgálat a vallásból mind a négy osztályban. Június 22-én vizsgálat a magyar, német s latin nyelvből a III. osztályban, magyar és latin nyelvből a II. osztályban. Június 23-án vizsgálat a magyar, német és latin nyelvből a IV. osztályban; magyar és latin nyelvből az I. osztályban. Június 24-én vizsgálat a geometria, történelem, fizikai földrajz és számtanból a III. osztályban; földrajz, számtan és geometriából az II. osztályban. Június 25-én vizsgálat a geometria, történelem, természetrajz és számtanból a IV. osztályban; földrajz, számtan és geometriából az I. osztályban. A vizsgálatok mindig a délelőtti órákban tartatnak meg és azokra a teljes tisztelettel meghívjuk. Együttal figyelemzetnek az érdekelt, különösen pedig a helybeli szülők, hogy a beiratások jövő 1897/8 isk. évre július 1. 2. és 3-ik napjain ejtetnek meg, ezen alkalommal felvételi s egyéb díjak fejében 5 frt fizetendő. Gymn. igazgatóság.

Mulatságok.

* **Az iparos-kör júnialisa.** Az iparos-kör június 27-én tartja meg idei nyári táncvizalmát a Margit-fürdőben, a Magyar testvérek zenekara közreműködése és egy fúvós belépő díjak mellett. Jegyek előre válthatók Szedlák József és Nagy András üzletében, este a pénztárnál. A rendező bizottság élén Tóth Kálmán mint elnök, Komlóssy Miklós mint egyzó, Jobbágy Imre mint pénztárnok és Bisutka Gábor mint ellenőr állanak. Felülfizetések köszönettel fogadtnak. A multság kezdete 8 órákor.

* **Vendéglősök táncmultsága.** A debreczeni vendéglősök, szállodások, kávéosok és koresmárosok táncvizalmat rendeznek, a melyet még e hó során a nagyerdei Vigadóban tartanak meg. Az előkészületeket most teszik meg s bizonyára a legszebb erkölcsi és anyagi siker lesz az eredmény. A táncvizalom tisztajövedelmét a most alakult ipartársulat pénztára javára fordítják.

Közgazdaság.

Érték-tözsde.

A debreczeni „Közgazdaságibank részv. társaság” közlése. 1897. június hó 12-én.

Allamadósság:

Magyar aranyjárdék 4%.	— 123.—	123.50
„ vasuti beruházási kőt. 4 1/2%.	123.—	124.—
„ koronajárdék 4%.	— 99.70	100.20
„ regále vált. kőt. 4 1/2%.	— 100.75	101.75
Osztrák aranyjárdék 4%.	— 123.—	123.50
Egységes államkötvény 4 1/2%.	102.—	102.50
Tisza-szegedi 4%-os nyer.-sorsj.	141.—	142.—

Részvények:

Magyar hitelbank részvény	— 404.75	405.25
Osztrák hitelbank részvény	— 367.60	367.80
Magyaripar- és keresk. bank. r.	106.25	106.75

Sorsjegyek:

Magyarjelzálogbank 4%-os sorsj.	125.50	126.50
„ 3%-os	102.50	103.50
Osztrák földhitel sorsjegy 3%-os	118.75	119.75
Magyar vöröskereszt sorsjegy	11.—	11.40
Osztrák	— 20.50	21.—
Olasz	— 12.—	12.25
Bazilika sorsjegy	— 7.—	7.40
Jó-sziv	— 4.20	4.60

Pénzesemek :

Cs. és kir. arany	— — —	5.63	5.69
20 márkás arany	— — —	11.73	11.77
20 frankos arany	— — —	9.52	9.54
1 Sovereigns	— — —	11.95	11.99

Budapesti gabona-tőzsde.

I. Készáru-üzlet.

1897. június 10.

Buzát ma mérsékeltén kínáltak, a ke- reslet kedvező volt. — Elkelt szilárd irányzat mellett 40.000 mm. 5 krral magasabb áron. Egyéb gabonaneműekben gyöngye volt a forgalom változatlan áruk mellett, rozs 5 krral szilárdabb lett.

Eladatott :

Buza. Tiszav.: 500 mm. 81. kg. 8.80 frton, 500 mm. 80.5 kg. 8.70 frton, 300 mm. 80. kg. 8.62 1/2 kron mind három hónapra. Zab : 5.70—6.10.

II. Határidő-üzlet.

Az irányzat eleinte esőndes volt s az áruk mérsékelt forgalom mellett engedtek, zárlatok azonban szilárd lett s az áruk emel- kedtek.

Hivatalos felmondások 1000 mm. buza június 16-iki átvételre.

Hivatalos zárófolyamok. Déli 1 órakor az árfolyamjegyző-bizottság a következő hivata- los záróárfolyamokat állapította meg :

Buza május—júniusra	1897	8.23—	.25
" szept.—októberre	1897	7.73—	.74
Rozs máj.	1897	6.00—	.02
Tengeri máj.—jun.-ra	1897	3.92—	.93
" jul.-aug.-ra	1897	3.94—	.95
Zab szept.—okt.-ra	1897	5.30—	.32
Repce aug.—szept.	1897	10.00—	.10

Zárlat 4 óra 30 perczkor :

Buza	őszre	1897	7.74—	7.75
"	máj.-júniusra	1897	8.29—	8.30
Rozs	őszre	1897	6.00—	6.01
Zab	"	1897	5.32—	5.34
Tengeri máj.—jun.-ra	1897	3.91—	3.92	
"	jun.—aug.-ra	1897	3.95—	.96
Repce	"	1897	10.90—	.95.—

Kiadó és laptulajdonos : „Csokonai” nyomda és kiadó részvénytársaság. Felelős szerkesztő : Zoltai Lajos.

GRAND HOTEL NATIONAL (Nemzeti szálloda.) BÉCSBEN, Taborstrasse.

Régi jó hírnevű és egyedüli olyan szálloda, ahol sem terítés, sem világítás nem számítatik. 200 szoba 1 frttól feljebb. Fürdők, táviró és tele- fon. Vasúti indóház és hajóállomás közvetlen kö- zelben. Mérsékelt áruk. Hosszabb tartózkodásnál külön berendezés. — On parle toutes langues mo- dernes. Az összes modern nyelveken beszélhetni.

Harhammer A. Mayer F. M. igazgató. kezelő.

Személyfelvonó gép (Lift). Kitűnő étterem. 556 10—7

Eladó és kiadó.

Az Ondódon a Fáy-dűlőben 10 katasztrális hold és 350 □ öl föld a rajta lévő tanya épületekkel együtt eladó; továbbá a diószegi ut mellett 40 kat. hold és 911 □ öl új föld gazdasági épületekkel felszerelve több évre haszonbérbe kiadó.

Értekezhetni Kis-Péterfia-utcza 754. sz. alatt lakó Medgyessy Ferencz tulajdonossal.

Egy régi hét boglyás kaszáló a fancsikai erdőben ;

egy 7 1/2 holdas szántóföld a mike-péresi utfélen ;

egy 6 1/2 holdas szántóföld a városi téglavetőnél és

egy 3 holdas szántóföld

a papok dűlőjében, valamint többfajta sajáttermésű diószegi bor szabadkézből eladó.

Bővebbet a tulajdonosnál : Bárány- utca 2377. szám alatt.

590—4—2

Kéretik a t. olvasó e hirdetésnyit kivágni, eltenni és ösmérőseinek alkalomilag ajánlani !

Egyedüli vaspáratum, mely nem rontja az étvágyat s nem tamadja meg a fogakat !

Vérszegénység, hidegvérűség, sápkór ellen, továbbá kezdődő tüdővésznel, szóval azon esetekben, hol a vérnek bőségeitése és vastartalmának fokozása a főczél, ez idő szerint a legezészerűbb gyógyszer az :

Ács-téle (ozukr.) Vas-mangan-peptonat-labdacs.

Előnyei abban állnak más készítmények kel szemben, hogy legkönnyebben bevehető s nem romlékony, mert cukorréteggel van bevonva. Ép ezért a fogakat sem támadhatja meg, mint a többi vaskészítmény. A gyomorban legkönnyebben oldódik és legkönnyebben assimilálódó vegyület ; ép ezért az egyedüli vaskészítmény, mely nem okoz gyomor- terhelést, sőt az étvágyat fokozza. — Hogy mennyire bizto; hatásu, arról eléggé tanuskodik a számtalan beérkezett köszönő levél és ugy az orvosi mint a gyógyszerészi szaklapok ösmertetése.

Kapható a legtöbb gyógyszerertárban. Egy üveg (50 labdac) 60 kr. Előállítási hely és szétküldési raktár egyedül :

P. Ács Albert gyógyszerertára Sz.-Fehérvárott (Gróf Zichy-ház)

Innen 2 frinak előzetes beküldése mel- lett 3 üveg (legkisebb postai szállítmány) bárhová franco szállítatik. Ez egész kura gyermekeknek. fél kura felnőtteknek — 4 frt beküldése után 7 üveg franco. Teljes kura felnőtteknek.

551

Szomorú — de igaz,

hogy öltözékeinkre nagyobb gondot fordítunk, mint egészségünkre. Ha ruháinkon a leg- parányibb szakadékok észleljük, sietünk azt legott eltüntetni, nehogy nagyobbodjék, de ha ez testi egészségünknel az eset, számba se vesszük. Egy kis köhögés, főfájás, emésztési zavarok stb. mit tesz az? Úgyet se vetünk rá. Hát ez vétkes könnyelműség, mely később keservesen megboszulja magát rajtunk, mert valamint a kis szakadékból nagy lesz, épp ugy a kis bajból nagy baj keletkezik, ha kellő intézkedés nincsen kéznél. A legtöbb betegség kuforrása a gyomor rendetlen működése a mit — ideje- korán használva, Egger kellemes ízű Soda- pasztillája csakhamar beszüntet (1 doboz ára 30 kr.) A tüdő, torok és mell- bajok köhögéssel, rekedtséggel s elnyál- kásodással kezdődnek. Egger kitűnő ízű Mellpasztillája megóv bennünket a baj- tól teljes biztossággal (1 doboz 50 kr. és 1 frt. Próbadohoz 25 kr.) Minden gyógy- szertárban kaphatók. Főraktár Nádorgyógy- szertár.

(Dr. Leo Egger és Egger J.)

Budapest, Váci-körut 21. 577—0—6

238.

Az „ISTVÁN” gőzmalom társulat örleményeinek

ÁRJEJYZÉKE saját raktárában.

Az 1887. április hó 18-án Budapesten tar- tott általános magyar malomgyűlésen megál- lapított s 1887. évi június 1-én életbe lépett eladási, fizetési és szállítási módozatokra vo- natkozó egyezmények szerint.

Kötelezettség és engedmény nélkül kész- pénzfizetés mellett.

ZSÁKKAL EGYÜTT.

A. Asztali dara nagyszemű	15.60
B. " " apró szemű	14.60
0. Királyliszt	14.40
1. Lángliszt kivonat	14.—
2. Elsőrendű zsemlyeliszt	13.60
3. Zsemlyeliszt	13.20
4. Elsőrendű kenyérliszt	12.80
5. Közép kenyérliszt	12.40
6. Kenyérliszt	12.—
7. Barna kenyérliszt	10.80
8. Takarmányliszt	7.40
11. Finom korpa zsákkal	4.—
11. " " zsák nélkül	3.80
12. Durva korpa zsákkal	3.80
12. " " zsák nélkül	3.60
Csirke buza " zsák nélkül	3.—

A zsákok súlytartalma — teljsulyt tiszta suly- nak véve.

A. B. 0—6 számig	85 kiló
7. és 8. szám	70 "
11. 12.	50 "

Debreczen, 1897. június 11. 592—2—2

Idős és fiatal férfiaknak!

Készülék az idegek erősítésére.

Dr. Müller főtörzsorvostól, számos ki- tüntetéssel évek óta a legjobb eredmén- nyel használva, mindennemű idegbajok ellen, melyek az idegek (erők) roncsolása által következnek, stb. és ezáltal a testi és szellemi erő hanyatlak. — Különösen mint erősítő szer férfi gyenge- ségeknél kiválóan elősmert. Ára orvosi utasítással együtt 3 frt 10 kr., csoma- golási költség 25 kr. Egyedüli raktár és készitési helye :

Szent-György gyógyszerertár

Bécsben, V/2 kerület Wimmer-utca 33. sz., hová az összes levélbeli meg- rendelések küldendők.

Kérem e hirdetést kivágni és eltenni

559

4 arany, 18 ezüst érem, 30 tiszteleti és elismerő-okirat.

Régi jóhírű diaceticus cosme- tikus szer (bedörzsölésre) az emberi test izmainak és inának erősítésére.

Kwizda Fluidja

Kigyó jegy (Tourista-Fluid).

Eredményesen használva touris- ták, kerékpárosok és lovaglók által nagyobb tourák utáni orvosi és erőteltetésre.

Ára 1/1 palaczk 1 frt 1/2 " " 60 kr.

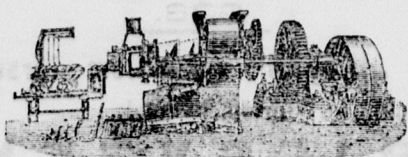
Csakis a fenti védjegy- es a valódi. Kapható minden gyógyszer- tartárban.

Főraktár : Kreisapothek, Korneuburg (Bécs mellett)

556

Gőztéglatelepek

663-24-29

teljes gépberendezését,
mint főkülönlegességét ajánlja
Wanniek Frigyes és Társa
gépgyára Brünben (Morvaország).
Több mint 800 telep berendezve.

SANTAL EGGER

hathatós szer
felülmulja a külföldi
gyártmányokat
új és idült bajoknál
1 üveg 1 frt 50 kr.

577-0-5

INJECTIO Hamamelis Virginica

Dr. Grobbe tanártól

a legbiztosabban gyógyító külszer új
és idült folyásoknál férfiak és nőknek.

1 üveg 70 kr.

Kapható Debreczenben: Dr. Rotschnek (Arany
egyszarvu) Örvényi Ottó (Angyal) Tóth Béla
(M-gváltó) urak gyógyszer-tárában.

Félszázad óta

Aranyérem
Páris,
London.kitünőnek elismert
Dr. Sichulsky-féleAranyérem
Pécs,
Temesvár.

Arczenőcs és mosdóvíz.

Ezen készítmények ajánló levelét azoknak félszázad óta
mindenütt elterjedt világhírűk és bámulatos hatásuk
képezik. Megbízható sikerrel használtatnak szepi és máj-
foltok, a forróság vagy fagy által keletkezett pirosság s a
bőr minden tisztáltsága ellen. Egy nagy tégely ára
70 kr, egy kis tégely 35 kr. Egy nagy üveg mosdóvíz
1 frt, egy kis üveg 60 kr. Hozzávaló Mandola-korpa-
szappan 25 kr.

JOLIESSANTE-GRÉME

bőrfinomító és szepítő szer.

Kitűnő hatással bír a bőr finomítása és szépségének elő-
mozdítására, valamint a pattanások s kiütések elűzésére.
Egy üveg ára 1 frt 55 kr.

JOLIESSANTE-PUDER

fehér, rózsás és sárga színben.

Kiváló finomsága miatt ajánlható leginkább. Az arcra
láthatatlanul tapadva, annak kellemes színt ad. Egy
nagy doboz ára 80 kr, egy kis doboz 50 kr.

JOLIESSANTE-FOGPOR

Legegészségesebb fogpor a fogak tisztítására, odvasodásuk
és bűzödésük eltávolítására s megővésére, mely által egy-
üttal a foghúsrá is a legjótékonyabb hatást gyakorolja.
Egy doboz ára 50 kr.

JOLIESSANTE-SZAPPAN

már kellemes illatánál fogva is a legkedveltebb toillette-
szappan. A bőrt finomítja és simává teszi, valamint előmoz-
dítja a emeli annak friss, tiszta kinézetét. Kivánatra minta-
darabok ingyen adatnak. Egy darab ára 40 kr.

Haj-Restorer

biztos szer a megőszült haj eredeti természetes színének
visszaállítására. Egy üveg ára 1 frt.

Valódi minőségben kapható: Molnár Lipót gyógy-
szerésznél, mint készítőnél Kassán. — Debreczenben:
Tóth Béla gyógyszer-tárában (Tisza-palota).

678

Földbirtokosok figyelmébe! A közeledő

CSÉPLÉSI IDÉNY

alkalmával tisztelettel ajánljuk **cséplőgépek** és **kazánok** gazdaságos és
előnyös fűtésére különösen alkalmas **királdi és sajószentpéteri**

akna, cséplési és darabos szeneinket,

melyek évek óta a t. gazdaközönség körében közkedveltségnek örvendenek.
Kivánatra készséggel szolgál a legjutányosabb árajánlattal a

MAGYAR ÁLTALÁNOS KÖSZÉNBÁNYA

RÉSZVÉNY-TÁRSULAT.

581-6-6

Vezérképviselő: **HEVESI GYULA** urnál Debreczen.

Legújabb szabadalmazott találmány!

A cipőtálpak imprágnálva

VANDOL (talp-védőszer)

által, **vizmentes és háromszorta tartósabb** mint más. Minden évszakban **védelem a ned-
ves lábak ellen.** A cipőtálpak **hajlékonyok** maradnak. Egy üveg ára **25 kr.**

Császári és királyi szabadalmazott

Csizma-fénymáz és természetbőr crème-gyár
alapított 1832-ben.

Fernolendt István

Wien (Bécs), Schulerstrasse 21.

553

Csak a fenti bejegyzett védjeggyel valódi.

Raktár Debreczenben: **Félegyházi János** urnál.

A gazdaközönség és a gépkereskedők figyelmébe!

Gazdasági géposztályunk raktáraiban, az éppen lefolyt üzletév váratlanul gyenge forgalma,
mindennemű gazdasági gépekből, u. m.:

**4, 6 és 8 HP gőzcséplőkészletek, járgányok és járgányos cséplőgépek, Backer-
rendszerű és Vidats-féle rosták, egy és többvasu ekék, boronák, rögtörő
hengerek, vetőgépek, tengeri vetőkészülékek, aratógépek és fűkaszalók, szees-
kavagók, repavágók és zuzók, kukorica morzsolók és csöves tengeri darálók
egy és két járatu őrlőmalmok, olajpresek stb. stb.**

nagymérvű készlet összetételét okozván, igazgatóságunk kapcsolatban azon határozatával, hogy
egyes gazdasági gépek további gyártásával teljesen felhagyjunk, ezen nagy készletek, a jövő
tavasz folyamán, rendkívüli mérsékelt áron való eladását akarja eszközölni.

Ezt azon megjegyzéssel bozzuk a t. érdekelt közönség tudomására, hogy az eladás nemcsak
egyes darabokban, hanem esetleg kisebb-nagyobb tömegekben is történik, a szerint, a mint erre
igényt tartó gazdák és hivatott kereskedők jelentkezni fognak.

**Ritka alkalom kínálkozik most az érdekelteknek, elismert kitűnő minő-
ségű gazdasági gépeket és eszközöket, rendkívül alacsony árak és előnyös
feltételek mellett beszerezni.**

Minden ezen tárgyra vonatkozó kérdézősködékre, mely egyenesen hozzánk címzendő, szive-
sen fogunk felvilágosítással és árajánlatokkal szolgálni. Teljes tisztelettel

SCHLICK-féle vasöntöde és gépgyár r.-t.
Budapest, Külső váci-ut 29-37.

564-18-18

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller Linimentum Capsici compos.

Ezen hírneves háziszser ellentállt az idő megpróbálásának, mert már több mint 27 év óta megbízható,
fájdalomcsillapító bedörzsölésként alkalmaztatik kőszvényéi, oszúznál, tagzaggatásnál és meghűléseknél,
és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltek. A valódi Horgony-
Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Linimentum elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem igazi
népszerű háziszser, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt.
üvegekben árban majdnem minden gyógyszer-tárában készen van; főraktár: Török
József gyógyszerésznél Budapesten. Bevásárlás alkalmával igen óvatosak legyünk, mert
több kisebbbértékű utánsat van forgalomban. Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes
üveget „Horgony” védjegy és Richter cégjegyzés nélkül mint nem valódit utasítsa vissza.
Richter F. Ad. és társa, osz. és kir. udvari szállítók, Rudolstadt (Thüringia).

549